

Hulpmiddelen- en ervaringskoffer

Basiszorg en ondersteuning - voorlopige versie dd. 30/04/2023

BK3_02.09

De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode. Beheersingsniveau: toepassen.

BK3_02.09.01 Subdoel 1

De leerlingen gaan respectvol om met anderen binnen een professionele context.

- diverse werkcontexten: bij cliënten in de setting thuis- of gezinszorg, in residentiële settings en kinderopvang
- taken en rollen van andere (zorg- en ondersteunings-)actoren
- professionele relatie (inclusief scheiding beroepscontext - privé)
- vertrouwensrelatie
- het zorg- en ondersteuningsplan
- het kindvolgsysteem

BK3_02.09.02 Subdoel 2

De leerlingen handelen deontologisch correct.

- verantwoordelijkheidszin
- privacy van cliënten
- beroepsgeheim

BK3_02.09.03 Subdoel 3

De leerlingen informeren cliënten over hulpmiddelen en ondersteuningsinstanties.

- veel voorkomende zorg- en ondersteuningsvragen

BK3_02.09.04 Subdoel 4

De leerlingen gaan op empathische wijze om met cliënten.

- visie op zorg, holistische visie op de mens: de generalistische benadering in zorg en
- Specifiek gedeelte: Arbeidsmarktgerichte finaliteit 11
- Derde graad – Basiszorg en ondersteuning
- ondersteuning, kwaliteit van leven, pedagogisch raamwerk
- afstand en nabijheid, aandacht
- welbevinden en betrokkenheid
- zorgnood
- draaglast en draagkracht
- geen waardeoordeel
- empowerment
- onvoorwaardelijke positieve aanvaarding
- cultuursensitief handelen

Opvoeding en begeleiding - voorlopige versie dd. 30/06/2023

BK3_02.09

De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode. Beheersingsniveau: toepassen.

BK3_02.09.01 Subdoel 1

De leerlingen gaan respectvol om met anderen binnen een professionele context.

- diverse werkcontexten: bij cliënten in de setting thuis- of gezinszorg, in residentiële settings en kinderopvang
- taken en rollen van andere (zorg- en ondersteunings-)actoren
- professionele relatie (inclusief scheiding beroepscontext - privé)
- vertrouwensrelatie
- het zorg- en ondersteuningsplan
- het kindvolgsysteem

BK3_02.09.02 Subdoel 2

De leerlingen handelen deontologisch correct.

- verantwoordelijkheidszin
- privacy van cliënten
- beroepsgeheim

BK3_02.09.03 Subdoel 3

De leerlingen informeren cliënten over hulpmiddelen en ondersteuningsinstanties.

- veel voorkomende zorg- en ondersteuningsvragen

BK3_02.09.04 Subdoel 4

De leerlingen gaan op empathische wijze om met cliënten.

- visie op zorg, holistische visie op de mens: de generalistische benadering in zorg en
- Specifiek gedeelte: Arbeidsmarktgerichte finaliteit 11
- Derde graad – Basiszorg en ondersteuning
- ondersteuning, kwaliteit van leven, pedagogisch raamwerk
- afstand en nabijheid, aandacht
- welbevinden en betrokkenheid
- zorgnood
- draaglast en draagkracht
- geen waardeoordeel
- empowerment
- onvoorwaardelijke positieve aanvaarding
- cultuursensitief handelen

Opvoeding en begeleiding - D/2023/13.758/xxx

LPD 1 De leerlingen spelen vanuit een holistische, dynamische en emancipatorische mensvisie in op behoeften en signalen van kinderen.

2de graad: Belevingsgericht handelen binnen een schoolcontext met aandacht voor authenticiteit en integriteit, welbevinden en betrokkenheid én diversiteit.

Belang en de betekenis van een holistische, dynamische en emancipatorische mensvisie.

Wenk: Leerlingen leren pedagogisch en belevingsgericht handelen bij kinderen in een professionele context. Met behulp van casussen en reflectieopdrachten kan je leerlingen verschillende behoeften leren onderscheiden en herkennen:

- ✓ lichamelijke behoeften en signalen: behoefte aan eten, drinken, rust, slaap, beweging en signalen van ziek-zijn of verontrustend gedrag ...;
- ✓ basisbehoeften: behoefte aan affectie, veiligheid, duidelijkheid, continuïteit, de behoefte om zichzelf als kundig te ervaren en de behoefte aan zingeving en morele waarden;
- ✓ socio-emotionele behoeften: het herkennen en helpen verwoorden van gevoelens, het zien van probleemgedrag en conflicten, aandacht voor het ritme van het kind, oppikken van verontrustende signalen.

Wenk: Via casuïstiek en observatieopdrachten (LPD 3) kan je leerlingen bewust maken van de behoeften en hoe deze elkaar beïnvloeden.

Gezondheidszorg - D/2023/13.758/xxx

LPD 1 De leerlingen handelen belevingsgericht vanuit een holistische, dynamische en emancipatorische mensvisie met aandacht voor het opbouwen van een professionele zorgrelatie.

2de graad: Belevingsgericht handelen binnen een schoolcontext met aandacht voor authenticiteit en integriteit, welbevinden, betrokkenheid en diversiteit.

Belang en betekenis van een holistische, dynamische en emancipatorische mensvisie.

Wenk: Leerlingen leren vanuit een empathische basishouding belevingsgericht handelen en samenwerken met cliënten en hun sociaal netwerk. Met behulp van casussen en reflectieopdrachten kan je leerlingen in functie van het verlenen van een persoonsgerichte basiszorg (LPD 33) aandacht leren hebben voor

- ✓ de individuele fysieke en socio-emotionele behoeften, noden en gewoonten van elke cliënt (LPD 1);
- ✓ de noden en behoeften van het sociaal netwerk van de cliënt;
- ✓ het afstemmen van de zorg op de totale persoon;
- ✓ het bevorderen van zelfredzaamheid, zelfstandigheid en empowerment (LPD 5)
- ✓ het sensitief zijn voor diversiteit (LPD 20).

Wenk: Je kan dit doel theoretisch onderbouwen vanuit LPD 14 (de professionele zorgrelatie) en LPD 20 (professioneel agogisch handelen).

Wenk: Via casussen en observatieopdrachten (LPD 3) kan je met leerlingen werken rond belevingsgericht handelen in een professionele zorgrelatie. Via stage leren leerlingen dat dit het fundament vormt voor persoonsgerichte zorg.

LPD 20 De leerlingen lichten het professioneel agogisch handelen toe op het vlak van

- **het ondersteunen van het psychosociaal welbevinden,**
- **het bevorderen van empowerment en zelfredzaamheid;**
- **het omgaan met diversiteit;**
- **educatieve ondersteuning;**
- **het creëren van een stimulerende en compenserende omgeving.**

Wenk: In samenhang met LPD 14 vormt dit doel de theoretische onderbouw voor LPD 1 en 5.

Wenk: Je kan het professioneel agogisch handelen toelichten vanuit de kapstokken steunen, samenwerken en stimuleren.

Wenk: Bij het ondersteunen van het psychosociaal welbevinden kan je bv. denken aan het creëren van een veilig milieu, het onderhouden van een professionele zorgrelatie, het werken met vertrouwenspersonen, het herkennen en omgaan met weerstanden, de aandacht voor de draaglast en draagkracht van de zorgverlener, het ondersteunen van de cliënt en zijn sociale omgeving vanuit de aandacht voor het evenwicht tussen afstand en nabijheid, aandacht voor de loyaliteit van de cliënt t.a.v. zijn sociaal netwerk ...

Wenk: In functie van het bevorderen van zelfredzaamheid kan je leerlingen via casussen laten oefenen op.

- het bepalen van zelfredzaamheidsdoelen en zorgprioriteiten;
- het onderzoek gaan naar (informatie over) hulpmiddelen.

Wenk: Bij educatieve ondersteuning van cliënten kan je denken aan.

- duiding of advies geven bij verstrekkingen of zorghandelingen; adviezen m.b.t. gezondheidsbevordering en preventie
- ...

LPD 29 De leerlingen lichten een visie op kwaliteitsvol leven, wonen en zorg en de impact op zorgprocessen toe.

2de graad: Volgende elementen komen aan bod:

- begrippen gezondheid, gezondheidsbevordering;
- holistische, dynamische en emancipatorische mensvisie;
- menselijk functioneren vanuit een totaalvisie.

Wenk: Via dit doel onderbouw je LPD 1, 2, 5 en 7.

Wenk: Je kan kiezen tussen verschillende referentiekaders om visies op kwaliteitsvol leven en wonen en zorg toe te lichten. Vaak integreren deze kaders de visie op kwaliteitsvol leven en wonen met een visie op zorg. Binnen de visie op kwaliteitsvol leven en wonen is er aandacht voor het creëren van een stimulerende en compenserende omgeving voor de bewoners.

Wenk: Je kan aandacht hebben voor de evolutie die de zorg doorheen de tijd doormaakte: van een visie van een taak- of probleemgerichte zorg naar een meer generalistische en relationele benadering van zorg waarbij wordt verwacht dat professionals zorg en ondersteuning bieden die gericht is op kwaliteit van leven, op het ondersteunen van personen met een zorgbehoefte in hun functioneren, leven en participeren in de samenleving. Zowel de behoeften van de cliënt (persoons – en behoeftegerichte zorg) als die van zijn naaste omgeving staan hierbij centraal. De gehanteerde visie vindt een vertaalslag in het zorgproces.

Basiszorg en ondersteuning - D/2023/13.758/282

LPD 1 De leerlingen handelen belevingsgericht vanuit een holistische, emancipatorische en dynamische mensvisie.

- Empowerment

Duiding: Belevingsgericht en holistisch handelen worden in een nieuwe, professionele, context toegepast. Het begrip empowerment wordt in de meest eenvoudige bewoordingen voorgesteld. Vanuit een belevingsgerichte en respectvolle houding wordt de aandacht gevestigd op de autonomie van de cliënt als volwaardig betrokken persoon.

Wenk: De leerlingen lichten toe hoe ze belevingsgericht en holistisch werken in de praktijk gestalte geven en handelen ernaar. Het belang van het belevingsgericht werken binnen een professionele relatie krijgt een centrale plaats en wordt aangebracht in samenhang met verschillende andere doelen. De leerlingen gaan na hoe ze bij het uitvoeren van verschillende technische handelingen aandacht besteden aan het belevingsgericht werken. Ze passen de verschillende aspecten toe en kunnen toelichten hoe ze zichtbaar zijn voor anderen.

Wenk: Binnen een zorg- en ondersteuningscontext spreekt men vaak van warme zorg voor cliënten. Een belevingsgerichte aanpak is een concretisering van die warme zorg. Er kunnen daarvoor verschillende referentiekaders worden gebruikt. Belangrijk is dat je steeds met hetzelfde kader blijft werken binnen de studierichting.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met algemene principes van gezondheidsbevordering (LPD 17). In dat doel zullen de leerlingen de systematiek van de patronen van Gordon of ICF hernemen om die holistische kijk waar te kunnen maken en geen aspecten van de cliënt buiten beeld te houden.

Wenk: In alle vraagstelling of handelen leren de leerlingen de cliënt niet louter als een kwetsbaar persoon te zien die hulp nodig heeft maar stimuleren ze de cliënt om een volwaardige partner te zijn in de zorgrelatie. Via casussen of opdrachten kan je de leerlingen laten kennis maken met de verschillende manieren waarop empowerment in de praktijk kan worden gebracht.

LPD 21 De leerlingen verwijzen de cliënt bij veel voorkomende zorg- en ondersteuningsvragen en vragen m.b.t. hulpmiddelen door naar relevante hulpinstaties.

Duiding: Nadat de leerlingen voldoende de verschillende diensten van de organisatie hebben leren kennen, kunnen zij een interne doorverwijzing doen wanneer de cliënt een vraag naar ondersteuning heeft. Het gaat o.m. om de receptie, de wasserij, de keuken en andere voorzieningen. Ook de verantwoordelijke van de dienst of afdeling kan worden aangesproken. Het gaat niet om doorverwijzing naar diensten die o.m. via de sociale kaart beschikbaar zijn.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met observeren (LPD 3). De leerlingen wachten niet tot de cliënt iets vraagt. Ze anticiperen op wensen en behoeften die ze opmerken, aftoetsen bij de cliënt en/of discreet durven bespreekbaar maken.

LPD 28 De leerlingen brengen wensen en behoeften, beperkingen en mogelijkheden van cliënten in verschillende levensfasen in kaart.

Duiding: Er wordt een gestructureerd referentiekader gebruikt om wensen en behoeften, beperkingen en mogelijkheden in kaart te brengen. Daarbij houdt men rekening met de verschillende levensfasen waarin kinderen of volwassenen zich bevinden. Het verzamelen van deze gegevens moet de opstap naar interventies of (ped)agogisch handelen op een gerichte wijze mogelijk maken.

Wenk: Je kan dit leerplandoelen aanreiken in samenhang met een holistische kijk op de mens (LPD 1).

Wenk: Bij aanvang van de derde graad hebben de leerlingen nog nood aan het volgen van een leidraad. Doorheen de graad groeien ze naar een houding waarbij ze steeds meer spontaan nieuwe behoeften of belemmeringen in kaart brengen zodat dat een dynamisch gebeuren wordt. Dit leerplandoel kan je aanbieden in samenhang met observeren en rapporteren (LPD 3).